

A **Felsőoktatási Törvény** koncepciójának változását már a kormányváltás környékén vízionálni lehetett, majd 2010. augusztusában volt is már egy egyeztetés a jövőbeli koncepcióról, ahol részt vettek a HÖÖK képviselői is és az ott jelenlevők konszenzusosan a jelenlegi hallgatói jogok fenntartása mellett foglaltak állást. Majd még 2010 októberében megjelent egy koncepció, amely **nem a korábbi megállapodásokon alapult**, hanem az Oktatási Államtitkárság berkein belül készült és elsősorban a Professzorok Batthyány Körének javaslatait tartalmazta.

Az itt megjelent változtatások elsősorban **megszüntették volna a Hallgatói Önkormányzat egyetértését a Tanulmányi és Vizsgaszabályzattal, valamint a Térítési és Juttatási Szabályzattal, amellelt hogy a hallgatók szenátusi és kari tanácsi arányát a jelenlegi egy harmadról 12-15%-ra kívánták korlátozni**. A minőség kérdését is intézményektől függetlenül próbálták megközelíteni, ezért a vizsgaszámok korlátozásában látták azt – valaki kétszer vehet fel egy tárgyat és maximum négyszer vizsgázhat belőle. A koncepció gyakorlatilag a hallgatókat másodrendű egyetemi polgárokká süllyesztette volna le és nagyban jogaik megnyirbálására törekedett.

Csak néhány példa arra, hogy mi történhet akkor, ha a **hallgatók elvesztik a fenti jogaikat**:

- A Tanulmányi és Vizsgaszabályzat az egyetértés elvesztésével teljesen átírható, így ezzel párhuzamosan a **hallgatói vélemények figyelembe vétele nélkül** változhat az egy hétre ütemezhető zárthelyik száma, az egy félévre ütemezhető vizsgaszám, és gyakorlatilag semmi beleszólása nem lenne a hallgatói képviseletnek abba.
- A Térítési és Juttatási Szabályzattal kapcsolatos egyetértési jog gyakorlatilag azt garantálja, hogy a hallgatók saját maguk dönthessenek a **szociális, tanulmányi stb. ösztöndíjak elosztásának elveiről**. Ezt a feladatot korábban a kormányzat a hallgatókra bízta, többnyire kevésbé hálás feladatként, hiszen a források igazságos elosztására törekedni lehet, viszont az egyének által szubjektíven megítélve ugyanakkor igazságtalannak tűnhet azok elosztása. Az egyetértési jog elvesztésével ugyanakkor olyanok is belenyúlhatnak, akik egyébként nem ismerik megfelelően ezt a területet.
- A döntéshozó testületekben való hallgatói arány pedig szintén azért szükséges, hogy a hallgatósnak legyen szava az **egyetemen folyó ügyek** tekintetében.
- A meghatározott vizsgaszám (4) a Műegyetemen már **több ezer hallgató végzését akadályozta volna** meg (6000 körül).

A fentiek mellett meg kell jegyezni, hogy nem csak a hallgatóknak, de az **egyetemi vezetőknek is nagy problémáik vannak a koncepciókkal**, mivel az sokkal inkább központosítja az egyetemek gazdálkodását és nagyban csorbítja a felsőoktatási intézmények autonómiáját.

A 2011 év elején elkészült egy problématerkép a KIM beavatkozásával, amely azt célozta meg, hogy végre elindulhasson a valódi koncepció elkészítése, amely valamivel jobban figyelembe veszi a felsőoktatási szereplők véleményét. Ezt követően továbbá azt az ígéretet is tette az Oktatási Államtitkárság, hogy az érintettekkel egyeztetni fog a következőekben. A **HÖÖK-ot legelőször szeptemberben keresték meg hivatalosan** (több mint fél évvel később), amikor egy újabb koncepciót próbáltak lenyomni a hallgatók, a rektorok és egyéb érintettek torkán. Ez a koncepció, a **szeptember 11-én állítólagosan a kormány által már elfogadott koncepció** (bár, arról, hogy ezt valóban elfogadta-e a kormány biztos információk nincsenek). Ezt követően egyeztetésre hívták rövid határidőn belül egyeztetésre hívták a HÖÖK-ot, a tudományegyetemek rektorait és egyéb érdekvédelmi szervezetet – akikkel az egyeztetésen Dux László felsőoktatásért felelős államtitkár-

helyettes közölte, hogy **nem kívánnak már változtatni a koncepción**, hiszen a törvény már kodifikáció alatt áll. E koncepció legfőbb pontjai: állami ösztöndíjas – önköltséges hallgatók (**a jövőben megszűnne a jelenleg államilag támogatott és költségtérítéses**; az állami ösztöndíjas gyakorlatilag azt jelenti, hogy nem kell majd fizetnie az oktatásért, míg az **önköltséges hallgatók a jelenlegi költségtérítés többszörösét fizethetik** – mindezt persze amellet hogy forrásokat (30 millárd) vonnak meg és **drasztikusan csökkentik az államilag támogatott helyek számát** amellet, hogy bevezetetik az hallgatói szerződést); a **hallgatói szerződést** az állami ösztöndíjas hallgatókkal kötne az állam, hogy tanulmányaik után Magyarországon maradjanak (10-ből 7 évet, 20-ból 15 évet), viszont abba már nem gondolnak bele, hogy gyakorlatilag a határ túl oldalán valószínűleg a hallgató versenyképesebb diplomát szerezhethet ingyen és az elvándorló hallgatók jó része nem azért megkülföldre, mert ez valami trend, hanem azért, mert nem kap a diplomájának megfelelő munkát (és ha kap is, nem feltétlenül megfelelő bérezéssel) – így ennek megoldása inkább a munkahelyteremtéssel történhetne. Emellet a két „finanszírozási forma” közötti **átsorolás (ösztöndíjasról önköltségesre) feltételei szigorodnának** és 2,5 súlyozott tanulmányi átlag alatt teljesítők is átsorolásra kerülnének. Sajnos úgy látjuk, hogy ezek olyan mutatószámok, melyeket a felsőoktatási intézménynek saját hatáskörben kellene meghatároznia, hiszen teljesen különbözőek ezek a mutatók nem csak egyetem között, de akár karok között is.

A koncepció továbbá lekicsinylően szól a hallgatókról, kritériumokat csak velük szemben vezet be, míg az oktatás minőségét nem garantálja, az oktatók felé nem igazán állapít meg követelményeket. A **hallgatókat másodrendű egyetemi polgárokka silányítják**, tekintve hogy visszafogják a hallgatók döntéshozatali testületekben (szénátus, kari tanácsok) való arányát és a koncepció azt 20%-ban maximalizálja. Továbbá, talán még nagyon probléma, hogy bár ez a koncepció nem szól róla, de a korábbiakban egyértelműsítették, hogy **elveszne a hallgatók egyetértése a tanulmányi és vizsgaszabályzattal kapcsolatban**, ami gyakorlatilag nem garantálná a jövőben azt, hogy egy max. 20%-os aránnyal rendelkező érdekképviselő véleményét a TVSZ-t illető kérdésekben bárki is figyelembe venné. Így gyakorlatilag olyan követelmények kerülhetnek bele a TVSZ-be, melybe a hallgatói képviselők talán soha nem egyeztek volna bele – továbbá ha már a koncepció ennyire a demokrácia hívének hirdeti magát, eléggé furcsa, hogy a hallgatóság (mint kisebbség) demokratikus eszköztárát redukálja nagy mértékben.

A kollégiumok állami cég kezelésébe való vétele szintén nagy seb lenne a hallgatói önkormányzatok testén, mivel egyrészt **csökkenne a hallgatói beleszólás a kollégiumok belső ügyeibe**, másrészt pedig féltő, hogy ezáltal **megszűnne az elmúlt évtizedekben létrejött kari hallgató élet**, szétvernék azt az intézményrendszert, amelyek eddig a BME hallgatók közösségi életének alapját adták és **idővel az állam várhatóan a kollégiumok finanszírozásából is kiszállna**, ami a szociálisan inkább rászoruló hallgatókat eléggé rosszul érintené.